

Aan de Minister voor Klimaat en Energie
CC Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Klimaat

Auteur

TER BESLISSING
Datum

6 september 2023

Kenmerk

DGKE-K / 36232189

ZK 0000034191

Kopie aan

Bijlage(n)

11

nota

Kamerbrief Prinsjesdag Klimaat - Kerncijfers KEV,
augustusbesluitvorming en MJP 2024 Klimaatfonds

Parafenroute

Aanleiding

In het voorjaar heeft het kabinet een pakket aan maatregelen aangekondigd om het 2030-doel uit de Klimaatwet te kunnen halen van ten minste 55% reductie van de broeikasgasuitstoot ten opzichte van 1990. Daarbij had kabinet aangekondigd dat besluitvorming over o.a. de energiebelasting en fossiele subsidies zou plaatsvinden als onderdeel van de augustusbesluitvorming. Daarnaast publiceert het PBL op Prinsjesdag de kerncijfers uit de KEV2023 – waarin een deel van het beleid uit het voorjaarsnota pakket is meegenomen. In deze nota ontvangt u de laatste versie van de Kamerbrief waarmee u de Kamer hierover op Prinsjesdag informeert, inclusief achterliggende stukken.

Geadviseerd besluit

U kunt instemmen met de voorliggende stukken en de Kamerbrief ondertekenen.

Kernpunten

- Met deze Kamerbrief informeert u de Kamer over i) de kerncijfers van de KEV2023, ii) de uitkomsten van de augustusbesluitvorming, iii) het Meerjarenprogramma 2024 en proeve van begroting van het Klimaatfonds en iv) de taakopdracht voor de formatiewerkgroep Klimaat en Energie.
- Ad i) PBL geeft aan dat de verwachte broeikasgasemissiereductie in Nederland in 2030 uitkomt op circa 46-57% ten opzichte van 1990. De maatregelen die door PBL nog niet in de raming zijn betrokken kunnen volgens de eerdere inschatting van het kabinet nog ongeveer 4%-punt aan extra emissiereductie opleveren.
- In de Kamerbrief is opgenomen dat het kabinet hiermee zicht heeft op het realiseren van het klimaatdoel van 55% in 2030, maar dat dit alleen gerealiseerd kan worden indien het kabinet, ook in demissionaire status, voortvarend aan de slag gaat met de uitvoering van maatregelen. Vertraging in de uitvoering van klimaatmaatregelen levert een risico op voor het realiseren van de doelen in de Klimaatwet.

- Ad ii) In de augustusbesluitvorming heeft het kabinet besloten om de maatregelen uit het Voorjaarsnotapakket waarover besluitvorming was afgerond op te nemen in het Belastingplan 2023, Miljoenennota en departementale begrotingen en de wetgevingsagenda.
- Gezien de demissionaire status van het kabinet, is besloten om vooralsnog geen invulling te geven aan de drie openstaande lastenmaatregelen uit het klimaatpakket van het voorjaar, maar besluitvorming hierover aan het volgende kabinet te laten. Het gaat om de maatregelen Betalen naar Gebruik, de afbouw van fossiele subsidies, en de taakstelling van 1,2 Mton CO₂-reductie via tariefaanpassingen van de energiebelasting. In aanvulling op het voorjaarspakket is in augustus besloten om aanvullende maatregelen in de industrie te treffen die 0,5 Mton CO₂-reductie in 2030 realiseren.
- Ad iii) Het definitieve MJP 2024 en de proeve van begroting van het Klimaatfonds worden meegestuurd als bijlage bij deze Kamerbrief. Het MJP bevat onder meer een toelichting op alle toekenningen en reserveringen uit het Klimaatfonds en de beoordeling van alle voorstellen op de doelen en criteria van het fonds en eventuele aanvullende voorwaarden. De proeve van begroting bevat een integraal overzicht van alle overhevelingen naar departementale begrotingen.
- Ad iv) Het kabinet stelt een ambtelijke werkgroep in die deze keuzes ordent en opties schetst voor een volgend kabinet t.a.v. (langetermijn) klimaatbeleid. De taakopdracht voor deze werkgroep is als bijlage opgenomen bij de Kamerbrief.
- Op 12 september heeft de Tweede Kamer gestemd over de onderwerpen die controversieel worden verklaard. Deze stemming heeft geen gevolgen voor de inhoud van deze brief.

Toelichting

Klimaatfonds

- Het MJP is een toelichting op de proeve van begroting van het Klimaatfonds met onder meer een beschrijving van het besluitvormingsproces, een reactie op de onafhankelijke reflecties, financiële spelregels t.a.v. onderuitputting, (toelichting op de beoordeling van) alle fiches en addenda en een overzicht van moties en toezeggingen die met het MJP worden ingevuld. Vertrouwelijke informatie is gelakt in de fiches en addenda en afgestemd met de departementen.
- Bij de beoordeling van alle voorstellen is expliciet getoetst of de uitwerking van de maatregel voldoet aan de in het integrale voorjaarspakket Klimaat gestelde voorwaarden. Vaak betrof de voorwaarde dat voldoende voortgang moest zijn geboekt met de uitwerking van bijbehorende normerings- of beprijzingsmaatregel. Onder "voldoende voortgang" wordt verstaan de mate waarin de ingangsdatum en parameters van de normerende of beprijzende maatregel duidelijk zijn, de internetconsultatie is afgerond en het voorstel akkoord is bevonden in de MR. In een enkel geval is hiervan afgeweken om vertraging van de klimaat- en energietransitie te voorkomen, bijvoorbeeld vanwege reeds geplande tenders of internationale afspraken. Dit geldt voor de middelen voor elektrolyse onshore 500-1000 MW en H2Global.
- De middelen voor het klimaatfonds lopen op dit moment nog via de Aanvullende Post op de begroting van Financiën. FIN is daarmee primair verantwoordelijk voor de overheveling van de middelen.

Daarbij zijn per abuis een beperkt aantal overboekingen onjuist doorgevoerd. Dit wordt in het voorjaar (van 2024) gecorrigeerd. Het gaat om de volgende overboekingen (zoals is opgenomen in het MJP):

- € 1,3 mln. voor Normering bouwmaterialen en stimulering ten bate van biobased bouwen (LNV) is toegekend maar nog niet overgeheveld;
 - € 8,02 mln voor de uitvoeringskosten voor de belastingdienst (FIN) voor enkele fiscale maatregelen die uiteindelijk niet zijn opgenomen in het belastingplan;
 - € 100 mln. voor het Nationaal Isolatieprogramma (BZK) is al eerder ingezet voor Actielijn 1, de lokale aanpak, en daarmee dus dubbel bestemd.
- De expertsessie over de sociaaleconomische gevolgen is georganiseerd naar aanleiding van het amendement (Thijssen en Kröger) op de instellingswet die verzoekt om een jaarlijkse onafhankelijke reflectie hierop (naast de PBL-reflectie). Hiervan is het verslag alsmede een samenvatting opgenomen in het MJP. Aanwezig waren TNO, SCP, de SER), de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) en Universiteit Utrecht en Leiden University. In het MJP is geschetst hoe deze reflectie in de toekomst structureel vormgegeven kan worden. Er zal een partij worden gevraagd om gelijktijdig met de PBL-reflectie een schriftelijke reflectie uit te brengen op de sociaaleconomische gevolgen. Tevens is nu al het ficheformat voor MJP 2025 uitgebreid om meer informatie te vergaren over de sociaaleconomische aspecten van voorstellen.
- Zolang de instellingswet nog niet is aangenomen door de Eerste Kamer wordt gewerkt met een proeve van begroting. Hiermee kan alvast een integraal overzicht worden geboden aan de Kamer. Deze begroting heeft geen officiële status. Behandeling van de overgehevelde middelen dient dus te gebeuren bij de begrotingsbehandeling van het betreffende beleidsdepartement. Het is een aandachtspunt dat bepaalde begrotingsbehandelingen mogelijk worden uitgesteld i.v.m. de verkiezingen. Dit kan voor vertraging zorgen, want er mogen bij nieuwe regelingen pas verplichtingen worden aangegaan als de middelen door beide Kamers zijn goedgekeurd.